

НОРМАТИВНІ ТЕСТИ-ОЗНАКИ, ЯК КРИТЕРІЇ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРОБ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ПРОТЕЗІВ У ХВОРИХ НА ПОВНУ АДЕНТІЮ

Гришанін Г.Г., Кричка Н.В., Кажоцина М.В.
Харківський національний медичний університет

Ортопедичне лікування хворих, що страждають на повну адентію (ПА), пластинковими повними знімними протезами (ППЗП) здійснюється у 80 % випадків [1, 2]. Стабілізація ППЗП на протезних ложах беззубих щелеп досягається у випадках гармонійної відповідності між конструкціями зубних рядів з анатомо-функціональними особливостями жувально-лицьової системи хворого. Але за даними авторів до 26 % хворих зовсім не користуються ППЗП, а біля 37 % незадоволені їхньою фіксацією і стабілізацією. Зазвичай згадані недоліки та вади усувають за допомогою функціональних проб [3]. Нами були проведені дослідження, метою яких було удосконалення функціональної проби. Результатам досліджень присвячена стаття.

Матеріал і методи дослідження

У 150 осіб з ортогнатичним прикусом природних зубів ми визначали: місця артикуляції кінчика язика із зубами, співвідношення передніх зубів при здійсненні функціональної розмовної проби, контролюючи чіткість вимови слів, співвідношення групи передніх зубів (різців) до вертикальної площини під час функціонування, роз'єднанні на розмір грудки їжі при відкушуванні (рис.1, а).

На підставі досліджень було сформовано і дана оцінка п'яти ознакам – орієнтирам функціональної розмовної проби: відносно співвідношення передніх зубів верхньої і нижньої щелеп та язика під час розмов. У такий спосіб визначили ознаки-орієнтири, що допомагали конструювати зубні ряди, які будуть забезпечувати

достатні фіксацію і стабілізацію для повноцінної реабілітації функцій відкушування, жування, ковтання та дикції у хворих на ПА.

Перший тест-ознака – верхні зуби виступають над нижніми, а краї різців здебільшого знаходяться в одній горизонтальній площині (рис.1, б).

Другий тест-ознака – під час розмови верхня поверхня кінчика язика переважно артикулює (доторкається) з піднебінною поверхнею передніх верхніх зубів і частково з альвеолярним відростком у цій ділянці, а його нижня поверхня знаходиться на рівні різцевих країв верхніх зубів. (рис.1, в)

Третій тест-ознака – якщо передні зуби роз'єднані на розмір грудки їжі до 20 мм, їх краї знаходяться в одній вертикальній площині (рис. 1, г)

Четвертий тест-ознака – вимова слів чітка і гучна.

П'ятий тест-ознака – роз'єднання бічних зубів під час функціонального спокою нижньої щелепи на 2–3 мм.

Тести-ознаки, які відповідають нормі співвідношення щелеп під час розмовної проби, ми визначили на наступних клінічних етапах:

- визначення центрального співвідношення беззубих щелеп;
- перевірка конструкції протезів (постановки зубів);
- накладання готових протезів на протезні ложа щелеп;
- контрольної перевірки якості знімних протезів.

При цьому здійснювали відповідні корегування прикусних валиків, чи воскових базисів ППЗП або готових протезів.

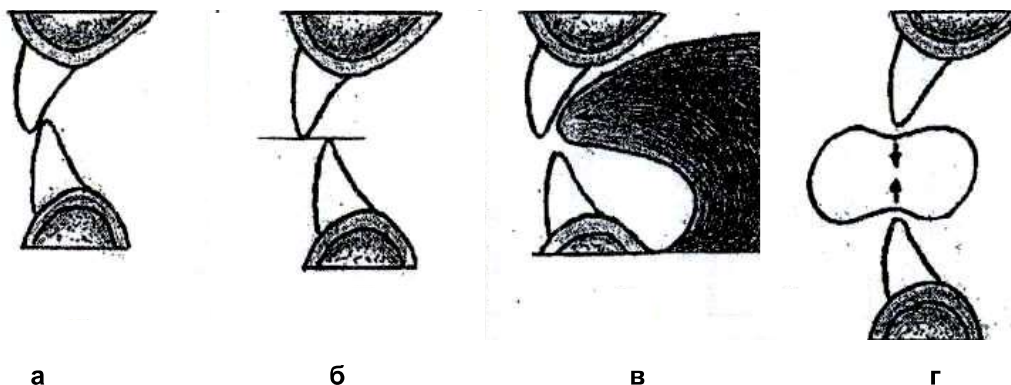

Рисунок 1

Нормативні ознаки функціональних проб щодо постановки фронтальних штучних зубів

Нормативні тести-ознаки функціональних проб

Відповідає, чи не відповідає конструкція протезів (постановок зубів) нормативним тестам – ознакам функціональних проб?		
№	Назва тесту – ознаки і оцінка	Ознаки норми
1	Співвідношення фронтальних зубів під час розмови	Верхні фронтальні зуби виступають над нижніми, а їх різцеві кінці знаходяться в одній горизонтальній площині
2	Співвідношення фронтальних зубів при відкушуванні їжі	Різцеві кінці знаходяться в одній вертикальній площині
3	Місце артикуляції кінчика язика з зубами при розмові	Кінчик язика контактує здебільшого з піднебінними поверхнями верхніх зубів і частково з альвеолярним відростком в цій ділянці
4	Чіткість і гучність вимови слів	Чітка, гучна вимова слів
5	Роз'єднання бокових зубів під час фізіологічного спокою нижньої щелепи	Зуби роз'єднанні на 2 – 3мм

Результати досліджень

Спостереження за 87 вторинними хворими, із котрих 70 були незадоволені користуванням ППЗП внаслідок недостатньої їх фіксації і стабілізації, засвідчили, що крім наведених недоліків (які відносяться до постановки зубів у передніх ділянках), була ще і значна рухомість знімних протезів при змиканні штучних зубів у різних оклюзіях, тобто під час їх функціональних оклюзій.

При цьому множинний контакт зубів зберігався в центральній передній та бокових оклюзіях. Це спонукало нас до вивчення співвідношення поверхні базису протеза, що прилягає до слизової оболонки протезного ложа у хворих, які мають протези, котрі зрушуються з місця під час функціональних оклюзій. Тобто, вивчити взаємозв'язок між множинним контактом штучних зубів та точністю прилягання поверхні базису до протезного ложа, що виникає під час функціональної оклюзії (табл. 1).

Висновок

Таким чином, вище наведені тести-ознаки – це орієнтири за допомогою яких здійснюються конструювання ППЗП на клініко-лабораторних етапах лікування, завдяки чому створюються умови для поліпшення ефекту фіксації і стабілізації та усунення недоліків в конструкції повних знімних протезів.

Список літератури

1. Гаврилов Е.Н. Протез и протезное ложе. М.: Медицина, 1979. С. 14-66.
2. Калинина Н.В., Загорский В.А. Протезирование при полной потере зубов. М.: Медицина, 1990. 223 с.
3. Уразаева Н.Н. Повышение эффективности фиксации полных пластиночных протезов при неблагоприятных анатомо-физиологических условиях. Автореф. дис.... канд. мед. наук. М., 1987. 11 с.

Поступила в редколлегию 18.06.2009

Нормативні тести-ознаки, як критерії функціональних проб при моделюванні протезів у хворих на повну адентію / Гришанін Г.Г., Кричка Н.В., Кажоцина М.В. // Медицина і... – 2009. – № 3. – С. 12-13.

Застосування функціональних нормативних проб, тобто тестів-критеріїв комплексної оцінки якості конструкції протезів стосуються наступних напрямків: по-перше – відповідність протезів індивідуальним анатомо-топографічним особливостям жувального апарату беззубого хворого. По-друге – точності відновлення функції вимови, тобто чіткості та звучності під час розмови. По-третє – ефекту фіксації і стабілізації протезів на беззубих щелепах при розмові і роз'єднанні зубів на розмір грудки їжі.

Ключові слова: тести-критерії (функціональні проби), функція, фіксація, стабілізація, пластинковий протез.

Нормативные тесты-ознаки, как критерии функциональных проб при моделировании протезов у больных с полной адентией / Гришанин Г.Г., Кричка Н.В., Кажоцин М.В. // Медицина и... – 2009. – № 3. – С. 12-13.

Применение функциональных нормативных проб, то есть тестов-критериев комплексной оценки качества конструкции протезов касаются следующих направлений: во-первых – соответствие протезов индивидуальным анатомо-топографическим особенностям жевательного аппарата беззубого больного. Во-вторых – точности восстановления функции произношения, то есть четкости и громкости в время разговора. В-третьих – эффекта фиксации и стабилизации протезов на протезных ложах при разговоре и разобщении зубов на величину пищевого комка.

Ключевые слова: тесты-критерии, (функциональные пробы), функция, фиксация, стабилизация, пластиночный протез.

Normative tests, as criteria of the functional tests at modeling prosthetic device beside sick with full adentia / Greshanin G.G., Krichka N.V., Kazhotzina M.V. // Medicine and... – 2009. – № 3. – P. 12-13.

The explorations of normative functional samples, normative tests-criteria, of complex mark quality of construction false tooth touch next directions: first's –is accordance of the false tooth to the anatomic, topography and individual features of mandatory organs toothless patient; secondly – the restoration of pronunciation function, clearness and loudness during the speech; thirdly – the effect of fixation and stabilization false tooth on toothless jaws during the talking and tooth separation on the meals lump size.

Key words: tests-criteria, functional-samples, function, fixation, stabilization, plastic false tooth.